

Protokół
z kontroli problemowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Wilczycach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do realizacji pomocy społecznej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej i innymi przepisami z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 3 940 mieszkańców w 16 sołectwach. Wójtem Gminy jest Pan Adam Badura.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach został powołany Uchwałą Nr X/33/90 Gminnej Rady Narodowej w Wilczycach z dnia 28 lutego 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Wilczycach z dnia 02 marca 1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 830269685 i NIP 864-11-10-749.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach jest Pani Krystyna Oszczudłowska.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr XIV/82/2012 Rady Gminy w Wilczycach z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wilczycach;

Uchwałą Nr XVI/92/2004 Rady Gminy w Wilczycach z dnia 30 czerwca 2004r. w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłaty oraz trybu jej pobierania;

Zarządzenie Nr 3/2004 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach z dnia 17 września 2004 r. w sprawie ustalenia Regulamin Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach. Zmiany wprowadzono Zarządzeniem Nr 1/2007 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach z dnia 8 maja 2007 r. – dodano okresową ocenę pracowników oraz Zarządzeniem Nr 2/2012 z dnia 6 lutego 2012 r. – uaktualniono stanowiska pracy, określono sposób podnoszenia kwalifikacji przez pracowników oraz określono sposób przekazywania odpłatności za usługi opiekuńcze do budżetu gminy;

Upoważnienie Wójta Gminy Wilczyce z dnia 18.05. 2004 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Zarządzenie Nr 3/2012 Wójta Gminy Wilczyce z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie udzielania upoważnienia Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach do

ustanawiania rodziny wspierającej, zawierania i rozwiązywania umów z rodziną wspierającą, w sprawie zasad zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Turkowska – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 975/2012 z dnia 24 października 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Murawską,
2. Barbara Nowak - Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 974/2012 z dnia 24 października 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Murawską.
3. Zofia Syska – koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Organizacyjnych - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 979/2012 z dnia 24 października 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Murawską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach* pod pozycją Nr 5/2012.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 25 – 26 października 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
4. *Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.*
5. *Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*
6. *Zbadanie procedury opracowania i uchwalenia przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach mieści się w budynku Urzędu Gminy w Wilczycach, tel. 15 83 77 226. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia, usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego w Sandomierzu O/Wilczyce lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej, tj. kierownik oraz pracownicy socjalni. (Załącznik Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej i pracowników socjalnych).

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wilczycach zatrudnionych było 8 pracowników: kierownik, główny księgowy OPS, dwóch specjalistów pracy socjalnej, strażnik socjalny, opiekunka domowa oraz pracownicy prowadzący sprawę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje.

W kontrolowanej jednostce pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672), które zgodnie z rozporządzeniem wymagane są przy przeprowadzaniu wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $3940/2 = 1\ 970$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 970 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.

Zasiłki stałe.

Z danych zawartych w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka wynika, iż w 2012 roku, do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **28 osób**, z czego **24 osoby to osoby samotne**. Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych w 2012 roku to **72 226 zł**. Za **17 osób** Ośrodek opłaca składkę zdrowotną, której koszt za III kwartały wyniósł **4 894 zł**. Na dzień kontroli zasiłek stały otrzymywały 23 osoby.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS-8122/zs/7/1/08 i zmiana wysokości świadczenia PS-8122.zs.7/1.2012; OPS-8122/zs/8/1/10 oraz decyzja zmieniająca wysokość świadczenia PS.8122.zs.8/1.2012; OPS-8122.zs/23/2012 i zmiana wysokości świadczenia PS-8122.zs.23/1.2012; OPS-8122/zs/10/1/12 i zmiana wysokości świadczenia PS-8122.zs.10/1.2012; OPS-8122/zs/28/11 i zmiana wysokości świadczenia PS-8122.zs.28/1/.2012; OPS-8122/zs/25/05 i zmiana wysokości świadczenia OPS-8122/zs/25a/06 i PS-8122.zs.25/1/.2012; OPS-8122/zs/7/04 i zmiana wysokości świadczenia: OPS-8122/zs/7a/06, OPS-8122/zs/3/1/08 i PS-8122.zs.4/1/.2012; OPS-8122/zs//1/118 i zmiana wysokości świadczenia PS-8122.zs.1/1/.2012; OPS-8122/zs/30/11 i zmiana wysokości świadczenia PS-8122.zs.30/1/.2012; OPS-8122/zs/9/04 i zmiana wysokości świadczenia OPS-8122/zs/9a/06 oraz PS-8122.zs.9/1/.2012;

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W decyzjach przyznających pomoc brak wpisanego upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do ich podpisywania, przywołany jest tylko art. 110 ust 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej mówiący o powyższym. Pomocy udzielano na pisemny wniosek lub w oparciu o protokół z ustnego przyjęcia wniosku.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy w przeważającej części klienti odbierali osobiście, co potwierdzali podpisem i datą odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt. 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

W 2012 r. do dnia kontroli OPS w Wilczycach przyznał zasiłki okresowe **53** osobom, w tym; z powodu bezrobocia – 42, długotrwałej choroby-5 oraz niepełnosprawności - 6. Kwoty zasiłków pokrywane były wyłącznie z dotacji celowej, a ich koszt do dnia kontroli wyniósł **84 462 zł**. Zasiłki były wypłacane najczęściej przez okres dwóch lub trzech miesięcy. OPS wydał 9 decyzji odmownych ze względu na przekroczone kryterium dochodowe.

Wysokość zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje administracyjne:

PS.8123.zo/29/12, PS.8123.zo.25/2/2012, PS.8123.zo.49/1a/2012,
OPS.8123.zo.49.2012, OPS-8123/zo/13/12, PS.8123.zo.7/3/2012, PS.8123/zo/15/12,
PS.8123.zo.8/4.2012, PS.8123.zo.44.2012, PS.8123.zo.46/2012

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach ponadto znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy oraz oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych.

Pomoc przyznano w oparciu o aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego, natomiast w podstawie prawnej decyzji administracyjnej brak było zapisu o upoważnieniu kierownika do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, chociaż powoływano się na art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej.

W decyzjach informowano również stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Decyzje odbierane były osobiście i poświadczane podpisem. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za III kwartały 2012 roku oraz z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem **258 osób**. Całkowity koszt Programu wyniósł **62 383 zł**, w tym dotacja **45 059 zł** i środki własne **17 324 zł**. Pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 160 dzieci** w tym 31 dzieci do 7 roku życia oraz 129 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2012 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **176 osób z 38 rodzin**. Koszt zasiłków celowych wyniósł **36 490 zł**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Wilczyce:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów – w 2012 roku	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Szkół w Łukowie	10	1,50 zł	drugie śniadanie
2.	Szkoła Podstawowa w Radoszkach	21	1,50 zł	drugie śniadanie
3.	Szkoła Podstawowa w Wilczycach	49	1,50 zł	drugie śniadanie
4.	Szkoła Podstawowa w Darominie	21	1,50 zł	drugie śniadanie
5.	Gimnazjum w Wilczycach	33	1,50 zł	drugie śniadanie

Dodatkowo w roku 2012 do dnia kontroli Ośrodek sfinansował koszt posiłku dla 12 uczniów, którzy uczęszczali do szkół poza terenem gminy Wilczyce. Koszt posiłku wynosił od 2,80 zł do 7,80 zł za całodzienną wyżywienie. Ponadto na wniosek dyrektora szkoły Ośrodek bez wywiadu przyznał pomoc w formie gorącego posiłku dla 16 dzieci na kwotę 573 zł.

Z powyższego zestawienia wynika, iż tylko 12 dzieci otrzymuje gorący posiłek. Pozostałe dzieci korzystają tylko z drugiego śniadania (zał. Nr 3) oświadczenie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w powyższej sprawie). Jest to niezgodne z ideą programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i należy dołożyć starań, aby zmienić formę dożywiania dzieci.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie zasiłków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.8127zcż/112/2012; PS.8127zcż/43/2012 oraz PS.zcż43/1/2012; PS.8127zcż 85.2012; PS.8127zcż 30/1/2012; PS.8127zcż 130.2012; PS.8127zcż 126 oraz 126/1/2012; PS.8127zcż 16, 16/2 i 16/3.2012; PS.8127.zcż 28/2.2012

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.8127 zcż,130/1/2012; PS.8127.zc.ż.42/2/1012, PS.8127.zc.ż.29/1/2012, PS.8127.zc.ż.111.2012, PS.8127.zc.ż.128/1/2012, PS.8127.zc.ż.26.1.2012 , PS.8127.zc.ż.18/2/2012,PS.8127.zc.ż.70/2/2012, PS.8127.zc.ż.70/2012, PS.8127.zc.ż.129/1/2012

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. W decyzjach administracyjnych wydawanych za zasiłki celowe z Programu oraz posiłki przywołano ustawę o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz Kodeksu postępowania administracyjnego i upoważnienie kierownika do wydawania decyzji. Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są dwa razy w roku: na okres od stycznia do czerwca oraz od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad 3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną. W roku 2012 usługi świadczone są u pięciu osób. Wykonują je trzy opiekunki, w tym jedna zatrudniona na ½ etatu oraz dwie na umowę zlecenie.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.8130uo.7.12; PS8130.uo.6.2012;PS 8130uo.1.2012;PS.8130.uo.3.2012.

W aktach znajduje się wywiad, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów. Decyzje odbierane są przez zainteresowanych.

Zasady przyznawania usług i pobierania odpłatności reguluje Uchwała Nr XVI/92/2004 Rady Gminy w Wilczycach z dnia 30 czerwca 2004r. w sprawie ustalenia szczegółowych

warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłaty oraz tryb jej pobierania.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej nie kierował żadnej osoby do domu pomocy społecznej.

Ad 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w 2012r. została prowadzona na rzecz 142 rodzin, dotyczyła ona między innymi wypełniania druków na komisję lekarską, wypełniania wniosków o stypendia, udzielanie informacji nt. przysługujących świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeniach pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, odwiedziny osób samotnych i udzielenia informacji nt. zabezpieczenia przed zimą w opał, informacji nt. umieszczenia w DPS, schroniskach dla osób bezdomnych, udzielania informacji w sprawie przyznania usług opiekuńczych, udzielanie informacji nt. przysługującej pomocy w związku z gradobiciem, kierowania osób uzależnionych od alkoholu do Komisji Alkoholowej. Prowadzenie magazynu z żywnością z PEAD, sporządzanie wykazu osób uprawnionych do otrzymywania żywności z PEAD, do Caritas, współpraca ze szkołami, służbą zdrowia, kuratorami sądowymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej od 2008 r. realizuje projekt systemowy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na mocy umowy podpisanej ze Świętokrzyskim Biurem Rozwoju Regionalnego w Kielcach, UDA-POKL 07.01.01-26-024/08-00, Priorytet VII Promocja Integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie integracji społecznej, Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie integracji społecznej przez ośrodki pomocy społecznej pod nazwą „Aktywizacja społeczno- zawodowa w Gminie Wilczyce”

Od początku realizacji w projekcie wzięło udział 39 osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo w wieku aktywności zawodowej.

Celem ogólnym projektu jest zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej wśród osób pozostających bez pracy z terenu Gminy Wilczyce. Do projektu przyjmowane są osoby korzystające ze wsparcia pomocy społecznej, o niskim statusie materialnym, pozostające bez pracy.

Zakładany efekt to uzyskanie umiejętności autoprezentacji, tworzenia dokumentów aplikacyjnych, Ogólnie: nabycia wiedzy jak „poruszać się” na rynku pracy, jak szukać ofert pracy, w projekcie osoby uzyskują lub uaktualniają kwalifikacje zawodowe poprzez udział w kursach i szkoleniach.

W 2011 i 2012r. W projekcie udział brało po 10 osób (łącznie 20 osób w tym 12 kobiet, 8 mężczyzn).

	2011	2012
Kwota ogółem projektu	90.330,50	101.085,72
W tym udział własny	9.484,70	10.614,00
<u>Kursy i szkolenia zawodowe:</u>	4	3
technolog robót wykończeniowych w budownictwie		
Opiekun społeczny	-	1
Sprzedawca z obsługą kas fiskalnych	6	6
Podstawy komputera i Internetu	10	10
Komunikacja społeczna	10	10
Aktywny na rynku pracy	10	10

Każda osoba otrzymała wsparcie indywidualne psychologiczne i doradcy zawodowego. Zarówno w 2011 r., jak i 2012 r. Każda osoba biorąca udział w projekcie uczestniczyła w wyjeździe integracyjnym z członkiem rodziny. W 2011 r. dodatkowym wsparciem dla uczestniczących w projekcie było wyposażenie ich w stroje wizytowe oraz w paczki świąteczne z artykułami spożywczymi na Boże Narodzenie, a w 2012 r. każda osoba uzyska poprawę warunków mieszkaniowych poprzez wyposażenie w sprzęt AGD (lodówka, pralka automatyczna, kuchenka gazowa – wg potrzeb).

W 2012 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni sporządzili 44 kontrakty socjalne w tym 10 w ramach PO KL. Kontraktami zostały objęte rodziny długotrwale bezrobotne,

niezaradne życiowo, długotrwale korzystające z pomocy społecznej. Zawarte kontrakty socjalne miały na celu aktywne poszukiwanie zatrudnienia przez podopiecznych, poprawę warunków bytowych oraz usamodzielnienie długotrwale korzystających z pomocy OPS. Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Ad 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrolowana jednostka ma zlecone do realizacji zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ad 6. Zbadanie procedury opracowania i uchwalenia przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę „Strategii rozwiązywania problemów społecznych”, w tym:

- ***powołanie Zespołu roboczego,***
- ***diagnoza sytuacji społecznej gminy,***
- ***analiza SWOT (opis szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron gminy),***
- ***określenie celów strategicznych i operacyjnych, harmonogram realizacji, sposób monitorowania strategii.***
- ***realizacja celów strategicznych i operacyjnych ujętych w strategii.***

Aktualnie obowiązujący dokument dotyczący rozwiązywania problemów społecznych w gminie Wilczyce został przyjęty Uchwałą Nr XX/117/2008 Rady Gminy Wilczyce z dnia 18 listopada 2008 r. w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych j na lata na lata 2008-2015 zmieniona uchwałą Nr X/57/2011 z dnia 29 listopada 2011 r.

Powołanie zespołu roboczego

Zarządzeniem Nr 25/2008 z dnia 26 maja 2008 r. Wójt Gminy Wilczyce powołał Zespół ds. aktualizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W skład Zespołu weszli przedstawiciele Urzędu Gminy, sołtysi wybranych sołectw z terenu Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji i instytucji z terenu gminy mających wpływ na kształtowanie polityki społecznej (zał. Nr 4)

Strategię opracowywano metodą partycypacji. Odbyły się 4 warsztaty, na których zdiagnozowano najważniejsze problemy społeczne:

-22.04.2008 r. - diagnoza sytuacji społecznej

- 16.05.2008 - sformułowanie problemów społecznych
- 6.06. 2008 – sformułowanie założeń strategii
- 4.07.2008 – budowanie projektów rozwiązania problemów społecznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawił dokumentację dotyczącą pracy Zespołu.

Diagnoza sytuacji społecznej gminy.

Na podstawie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Wilczyce zawartej rozdziale pt. "Charakterystyka Gminy" sporządzono diagnozę problemów społecznych najbardziej charakterystycznych dla Gminy Wilczyce w następujących obszarach:

- problemy mieszkaniowe,
- problemy aktywności przedsiębiorczej,
- problemy w sferze zawodowej (bezrobocie),
- problemy w sferze infrastruktury technicznej i społecznej,
- problemy zidentyfikowane na podstawie kryteriów wymienionych w ustawie o pomocy społecznej.

W każdym obszarze zawarto szczegółowy opis problemu poparty analizą statystyczną obrazujący skalę jego występowania.

Analiza SWOT

Analizę SWOT wskazującą na mocne i słabe strony Gminy przy istniejących szansach i zagrożeniach zawiera rozdział 5 strategii pt. „Kapitał społeczny”.

Została przeprowadzona dla wyodrębnionych grup społecznych (rolnicy, dzieci i młodzież, rodziny, emeryci seniorzy, bezrobotni).

Zostały przedstawione zasoby instytucjonalne (instytucje publiczne) i społeczne (organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osobowości), które będą uczestniczyć w realizacji strategii.

Wizja i Misja:

W strategii sformułowano wizję, która brzmi:

„Gmina Wilczyce: czysta i ekologiczna, przyjazna dla inwestorów, lepiej wykorzystująca istniejące zasoby, otwarta i przyjazna społeczeństwu, atrakcyjna dla turystów, bezpieczne i przejezdne drogi, wysoki przyrost naturalny, wyremontowane szkoły, prężnie działające ośrodki kultury, atrakcyjne miejsca pracy, wzrost przedsiębiorczości, zasobniejsze, solidarne

i życzliwe zintegrowane społeczeństwo aktywne do podejmowania zadań społeczeństwo”

Misja:

„Działania władz samorządowych w kolejnych latach będą miały na celu polepszenie jakości życia lokalnej społeczności.”

Cele strategiczne

Sporządzono drzewo celów, w którym wyodrębniono 4 cele strategiczne i podporządkowane im cele operacyjne.

Cele strategiczne:

1. Wspieranie bezrobotnych w zwiększeniu ich aktywności.
2. Wzmacnianie trwałości rodziny, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, edukacja i wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży.
3. Wspieranie osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych i ich rodzin, umożliwienie funkcjonowania w środowisku zamieszkania, edukacja społeczeństwa w zakresie dbałości o zdrowie i własny rozwój.
4. Zwiększenie aktywności i zaangażowania społecznego, rozwój nowych inicjatyw oraz wsparcie dla liderów.

Harmonogram działań z podaniem kosztorysu na określone cele.

Sporządzono harmonogram realizacji strategii. W harmonogramie, w formie tabelarycznej ujęto : cele strategiczne, szczegółowe zadania (działania, projekty), realizatorów/partnerów realizacji zadań, źródła finansowania, wskaźniki bazowe oraz rezultaty i wskaźniki docelowe, oddziaływania oraz zamierzone efekty/mierniki realizacji.

Monitorowanie i ewaluacja

Sposób zarządzaniem realizacją strategii został opisany na str. 47-50

W celu zapewnienia odpowiedniego monitorowania i ewaluacji strategii Wójt Gminy Wilczyce zarządzeniem Nr 1/2009 z dnia 6 stycznia 2009 r. powołał Zespół ds. wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (zał. Nr 5), w skład którego wchodzi przedstawiciele instytucji gminnych oraz innych organizacji i instytucji z terenu gminy odpowiedzialnych za realizację poszczególnych celów strategicznych (koordynatorzy poszczególnych celów). Przewodniczącym Zespołu a jednocześnie koordynatorem głównym realizacji strategii jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz.1372 z późn. zm.).

Opracowano harmonogram procesu wdrażania i ewaluacji strategii, w którym wyszczególniono poszczególne etapy realizacji procesu i terminy realizacji na przestrzeni roku kalendarzowego.

Wdrażanie i monitorowanie realizacji jest dokumentowane za pomocą wypracowanych przez Zespół narzędzi takich jak: *arkusze ewaluacji celu strategicznego (przykład zał. Nr 6), raporty z realizacji celów, roczny plan realizacji strategii.*

Realizacja celów strategicznych.

Zgodnie z harmonogramem wdrażania i ewaluacji strategii koordynatorzy poszczególnych celów strategicznych przygotowują arkusze ewaluacji, w którym zawarta jest informacja dotycząca realizacji celu z uwzględnieniem źródeł finansowania i kwoty oraz mierników realizacji za dany rok kalendarzowy. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przygotowuje informację zbiorczą. Analiza tych danych i ocena stopnia realizacji strategii jest przedmiotem posiedzeń Zespołu i służy do opracowania rocznego planu realizacji strategii na kolejny rok kalendarzowy, zatwierdzanego przez Wójta. W przypadku planowanych zmian ewaluacyjnych zespół przygotowuje propozycje aktualizacji strategii jak to miało miejsce w 2011 r. (uchwała Nr X/57/2011 Rady Gminy Wilczyce z dnia 29 listopada 2011 r.)

Informacja o wdrażaniu strategii jest przedstawiana Radzie Gminy na posiedzeniu w m-cu styczniu każdego roku kalendarzowego.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego, usługi opiekuńcze, posiłek przyznano celowo i zasadnie.

W aktach klientów znajdują się aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. W decyzjach przyznających pomoc brak było zapisu o upoważnieniu Kierownika Ośrodka do podpisywania decyzji, przytoczony był tylko art. 110 ust.7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 175, poz. 1362 ze zm).

Pomoc w formie zasiłku okresowego przyznawano o prawidłowo skompletowana dokumentację. Wysokość zasiłków wyliczona prawidłowo.

Dzieci na terenie gminy otrzymują tylko drugie śniadanie, a nie gorący posiłek. Jest to niezgodne z ideą programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Wilzycach Kierownik oraz pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 rok o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.), na jednego mieszkańca przypada tu 1 970 mieszkańców.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre, klienci mają możliwości przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących jego prywatność.

Kontrolowana jednostka wykorzystuje w pracy socjalnej kontrakt socjalny jako instrumentu pracy socjalnej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wilczyce spełnia wymogi Art. 16 b i art. 110 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r, Nr 175, poz.1372 z późn. zm.). Strategia jest wdrażana i monitorowana zgodnie z zapisami w niej zawartymi.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.

2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Wyjaśnienia Kierownika jednostki w kwestii dożywiania dzieci w szkołach
4. Zarządzeniem Nr 25/2008 z dnia 26 maja 2008 r. Wójt Gminy Wilczyce w sprawie powołania Zespołu ds. aktualizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
5. Zarządzenie Wójta Gminy Wilczyce Nr 1/2009 z dnia 6 stycznia 2009 w sprawie powołania Zespołu ds. wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
6. Arkusz Ewaluacji celu strategicznego 1.

Protokół sporządzono 8.11.2012 r., podpisano 21.11.2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Turkowska
2. Syska Zofia
3. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Krystyna Oszczudłowska – Kierownik OPS